

Patarimai kalbantiems ir vertinantiems kalbėjimą

1. Tinkamas sakinių intonavimas, o ne ištisinis kalbos srautas.
2. Intonacinės pauzės, loginiai kirčiai.
3. Taisyklinga tartis, ypač ilgųjų ir trumpųjų balsių.
4. Taisyklingas garsų tarimas (ne žėkit, šešdešim ir pan.).
5. Kalbėjimo tempas nei per lėtas, nei per greitas.
6. Netinka atsainus tonas, nuobodžiauojantis balsas. Monotoniškas kalbėjimas mažina klausytojų įsitraukimą, neskatina pasitikėjimo kalbėtoju ir jo skelbiama informacija. Viešojo kalba, net jei mokinys trumpai atsako į klausimą, nėra būtina kalba.

Intonacija ir jos rūšys

Intonacija – garsinių priemonių kompleksas, apiforminantis šnekamosios kalbos sakinį arba frazę.

Viena svarbiausių visos frazės intonavimo funkcijų – teiginio užbaigtumo ar neužbaigtumo nurodymas balsu.

Užbaigtumas atskiria sakinį, tai yra pilnos minties išraišką, nuo kito sakinio.

1. Tiesioginio sakinio intonacija. Sakinio pabaigoje turi būti pastebimas paskutinio žodžio, ypač jo paskutinio skiemens tono sumažėjimas. Kito sakinio pradžios tonas yra aukštesnis.

Aukščiausia sakinio tono vieta vadinama intonacine smaile, žemiausia – intonacijos sumažėjimu.

Paprastoje, nesudėtingoje frazėje dažniausiai būna viena intonacinė viršūnė ir vienas intonacinis nuosmukis.

2. Klausiamoji intonacija. Klausiamasis sakinytis yra lyg tema, adresuota kitam, todėl tokio sakinio intonacija esti kylanti. Ją pabrėžia klausiamieji žodžiai.

3. Skatinamoji – liepiamoji intonacija. Čia svarbi intonacijos paskirtis – yra įvairių skatinimo tipų (liepimo, įsakmaus prašymo ir kt.) Liepiamieji sakiniai dažniausiai tariami trumpiau, staigiau, šiek tiek aukštesniu tonu.

Intonacija nėra paprastas fonologinis elementas. Ji tiesiogiai gali perteikti tam tikrą dalykinį ar emocinį turinį.

Sėkmės